

Website-editie van het ACTIEPLAN 2009 en verder

1. Over het Partnership

Het Partnership Aanpak Seksueel Geweld is eind 2008 opgezet door MOVISIE, Rutgers Nisso Groep en landelijke ambulante Fiom. De inzet is om als veldpartijen en kenniscentra gezamenlijk een impuls te geven aan verbetering van preventie en aanpak van seksueel geweld.

De huidige partners zijn: GGD Nederland, GGZ Nederland, MOgroep, Federatie Opvang, Zedenpolitie en justitie, cliëntenorganisatie VSK, Pharos, MEE Nederland, Rutgers Nisso Groep, landelijke ambulante Fiom, MOVISIE (secretariaat). De VGN is geen officiële partner, maar werkt wel samen met het Partnership.

Het Partnership heeft tussen december 2008 en maart 2009 een actieprogramma 2009-2011 opgesteld en voor 2009 vijf prioriteiten geselecteerd (zie punt 6 en verder).

2. Over het thema Seksueel geweld

Het Partnership richt zich op (preventie en aanpak van) *seksueel geweld in en buiten afhankelijkheidsrelaties*. Dat betekent dat het Partnership zich richt op:

- seksueel geweld dat onder huiselijk geweld valt (seksueel geweld door partner of ex-partner, gezins- of familielid),
- seksueel geweld door iemand tot wie het slachtoffer in een afhankelijkheidsrelatie staat (hulpverlener, priester, leerkracht, trainer, baas en chef, prostituant e.d.),
- seksueel geweld door vreemden (de spreekwoordelijke 'man vanuit de bosjes').

3. Probleemstelling: lacunes en knelpunten in preventie en aanpak

Preventie en aanpak van seksueel geweld laten naar het oordeel van het Partnership in een aantal opzichten nog te wensen over:

- Preventieprogramma's bereiken te weinig groepen en zijn niet effectief genoeg.
- Van een landelijk dekkende effectieve (keten)aanpak, waarbij politie, justitie en hulpverlening adequaat samenwerken, is nog geen sprake.
- In het bijzonder voor de hulpverlening geldt dat er een tekort aan capaciteit en kwaliteit is, dat er te weinig aanbod is voor specifieke groepen zoals slachtoffers en plegers met een handicap, mannelijke slachtoffers, allochtone slachtoffers, en dat de hulpverleningsorganisaties bij lange na nog niet een integraal, onderling goed samenhangend netwerk vormen.¹

¹ Meintser, N. & Van Beek, I. (Red.) (2006). Aanpak van seksueel geweld in Nederland. Stand van zaken van en aanbevelingen voor beleid, onderzoek, preventie en hulpverlening. Utrecht: Stichting ambulante FIOM, Rutgers Nisso Groep, TransAct.

4. Doel

Het doel is bij te dragen aan de verbetering van preventie en aanpak van seksueel geweld . Dit door gezamenlijk als landelijke veldpartijen en kenniscentra kennis en ervaring (beter) uit te wisselen en te bundelen, alsmede concrete knelpunten in preventie en aanpak van seksueel geweld aan te pakken. Op drie terreinen moet in 2011 een aantoonbare verbetering bewerkstelligd zijn: preventie en signalering, (keten)aanpak en kwaliteitsverbetering/deskundigheidsbevordering.

5. Kader

De activiteiten die in het kader van het Partnership uitgevoerd gaan worden, sluiten aan bij landelijk beleid, met name het beleid t.a.v. geweld in afhankelijkheidsrelaties (Beleidsbrief Beschermd en Weerbaar, VWS, 2008), huiselijk-geweldbeleid (Plan van Aanpak Justitie, 2008), de Wmo, de Beleidsbrief Jeugd en Gezin over kindermishandeling, de wetgeving rond de positie van slachtoffers van o.a. seksueel geweld, de invoering van een verplichte meldcode huiselijk geweld, geweld in afhankelijkheidsrelaties en kindermishandeling.

Bij de nota Beschermd en Weerbaar:

“Ik vind het belangrijk dat niet alleen slachtoffers van huiselijk geweld, maar ook slachtoffers van andere vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (zoals eergeerelateerd geweld, mensenhandel en vrouwelijk genitale verminking) tijdig goede opvang en hulp krijgen. Dat is nog niet altijd het geval. Daarom is actie nodig om te zorgen dat er altijd onmiddellijke opvang beschikbaar is. Actie om de hulpverlening voor het slachtoffer en vaak ook de dader te starten en te verbeteren. En actie om daders te vervolgen. Maar bovenal is het nodig dat de weerbaarheid vergroot wordt van (potentiële) slachtoffers, zodat zij hun zelfrespect terugkrijgen en weer regie kunnen nemen over hun eigen leven.

Het gaat dan niet alleen om een dak boven het hoofd, maar ook om de juiste zorg, het opbouwen van een sociaal netwerk, een baan, enzovoorts. Ik wil slachtoffers ondersteunen om weer perspectief op hun eigen leven te krijgen. Niet met de bedoeling hun verantwoordelijkheden over te nemen, maar om hen te ondersteunen om een zelfstandig leven zonder geweld te leiden.

De huidige opvang en hulpverlening zijn onvoldoende toegerust om slachtoffers nu en in de toekomst goed te kunnen ondersteunen. Gelet op omvang en de complexiteit van de problematiek ga ik vanaf 2008 flink investeren in het stelsel van opvang en hulpverlening waarin:

- Er onmiddellijke en veilige opvang voor slachtoffers is, in het bijzonder voor hen die het meeste gevaar lopen. Dit kan immers van levensbelang zijn.
- Slachtoffers, daders én kinderen - ongeacht de geweldsvorm - vroegtijdig, snel en goed worden geholpen om weer een leven zonder geweld te kunnen leiden.
- Alle betrokken professionals risico's op geweld in afhankelijkheidsrelaties, vroegtijdig kunnen signaleren en weten hoe ze dit kunnen voorkomen.” (staatssecretaris Jet Bussemaker)

6. Prioriteiten 2009

- Deskundigheidsbevordering ‘signaleren en behandelen/doorverwijzen seksueel geweld’ voor ASHG’s, AMK’s en andere hulpverleners, alsmede zorg dragen voor borging van kennis en kunde.
- De infrastructuur van het ASHG benutten om door deskundigheidsbevordering en uitbreiding van het taakgebied van de ASHG’s ook slachtoffers en plegers van seksueel geweld een adequate frontoffice te kunnen bieden.
- Een bijdrage leveren aan effectieve preventie middels weerbaarheidprogramma’s op scholen.
- Structurele opname van de competentie ‘signaleren en (be)handelen van seksueel geweld’ in de curricula van alle relevante opleidingen.

- Seksueel geweld integreren in de 'meldcode geweld in afhankelijkheidsrelaties' en de uitrol daarvan ondersteunen.

7. Uitwerking van de prioriteiten 2009

De onder 6 genoemde prioriteiten worden momenteel (zomer 2009) door het Partnership uitgewerkt in projectplannen en vervolgens uitgevoerd.